

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Svenska 3

Tema: Svensk språk- och litteraturhistoria

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens innehåll syftar till att ge eleverna en djupare förståelse för den svenska språk- och litteraturhistorien, med fokus på hur språket har utvecklats och hur litterära verk har varit en spegel av samhällsförändringar och kulturell identitet. Eleverna kommer att analysera verk från olika epoker och diskutera språkliga förändringar.

Kunskapskrav

Eleven kan analysera och diskutera litterära verk och språkliga uttryck, koppla dessa till historiska och kulturella sammanhang samt reflektera över språkutvecklingens påverkan på litteraturen.

Lärlarleda instruktioner

Introduktion till språk- och litteraturhistoria (10 min)

- Ge en översikt över den svenska språkets utveckling, från urnordiska och runsvenska till dagens svenska.
- Diskutera hur litteraturen har utvecklats parallellt med språket genom olika historiska epoker.
- Ställ frågor som: Hur har det svenska språket påverkats av andra språk och kulturer? Vilka litterära strömningar har präglat svenskt skriftspråk?

Analys av viktiga litterära verk (15 min)

- Presentera ett urval av centrala verk så som "Gösta Berlings saga" av Selma Lagerlöf, "Fröken Julie" av August Strindberg, och dikter av Karin Boye.
- Diskutera teman, stil och den historiska kontexten för dessa verk, samt hur de speglar språkliga förändringar.
- Lämna tid för eleverna att läsa och diskutera utdrag ur dessa verk.

Gruppdiskussion och djupanalys (15 min)

- Dela in eleverna i grupper och ge dem ett specifikt tidsavsnitt i litteraturhistorien (medeltiden, renässansen, romantiken, modernismen).
- Eleverna ska sätta sig in i litteraturen från den valda perioden och diskutera specifika verk och författare, samt språkliga kännetecken.
- Be grupperna förbereda en kort presentation av sina insikter.

Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta lektionens centrala punkter och lyft fram hur litteratur och språk återspeglar och formar samhällsliga idéer och normer.
- Låt eleverna diskutera: Hur har litteraturen i Sverige bidragit till vår kulturella identitet? Vilka språk- och litterära förändringar har haft störst inverkan på vårt samhälle?

Aktivitet

Eleverna ska skriva en reflektion (400-600 ord) om vilken epok i svensk litteraturhistorik de anser är mest betydelsefull. De ska diskutera dess påverkan på språket och samhället samt ge exempel på litterära verk från den perioden.

Beräknad tidsåtgång: 20 minuter

Exit-ticket

- Vilka är huvudperioderna i svensk litteraturhistoria?

Svar: Medeltid, renässans, barock, upplysning, romantik, realism, modernism.

- Hur har språket utvecklats genom tiderna?

Svar: Genom påverkan från andra språk, förändringar i grammatik och ordförråd.

- Nämn en betydelsefull svensk författare och deras verk.

Svar: Selma Lagerlöf och "Gösta Berlings saga".

- Hur speglar litteraturen sin tids samhälle?

Svar: Genom att adressera sociala frågor, värderingar och kulturella normer.

- På vilket sätt är litteraturen en viktig del av den nationella identiteten?

Svar: Genom att formulera och bevara de kulturella berättelser som definierar ett samhälle.

Hemläxa

Läs ett kapitel ur en utvald svensk roman av en vald författare från historien (exempelvis en kort novell av Hjalmar Söderberg) och skriv en analys (400-600 ord) av textens språkliga och tematiska betydelse i relation till sin tid.

Fördjupningsuppgift

Som fördjupningsuppgift kan eleverna skriva en längre uppsats (1000-1200 ord) om den svenska litteraturhistorien med fokus på språkutveckling och dess relation till kulturella och sociala förändringar. De ska välja ett specifikt tema eller en period och ge exempel på hur litteraturen har speglat språkliga och samhälleliga normer.

Förslag för nästa lektion

Svenska dialekter och språkvariationer. I nästa lektion kommer fokus att ligga på olika svenska dialekter och språkvariationer. Eleverna får undersöka hur dialekter påverkar identitet och social interaktion, samt diskutera språkets kulturella mångfald i Sverige. Lektionen kommer att inkludera lyssning och analys av olika dialekter.

Förberedelser

- Samla exempel på litterära verk genom svenska litteraturhistorien.
- Förbered diskussionsfrågor för grupperna kring språkets utveckling.
- Säkra tillgång till exempel på historiska texter för läsning och analys.

Tags: [Lektion](#)